Terani kun Donacaji

Da Frederic Brown

Ilustrita da Carter

Tradukita da Ian Niles

Marso havis donacaji, e Tero havis multo por rekompensar se livro povis aranjesor.

Dhar Ry sidis sola en sua chambro, meditante. Exter la pordo, ilu kaptis ondo pensala equivalant a frapo e, regardetante la pordo, ilu komandis ke ol glitez til apertita.

Ol apertesis. "Enirez, mea amiko," ilu dicis. Ilu povis projektir la ideo telepatie. Tamen, pro ke nur du personi esis ibe, parolado esis plu polita.

Ejon Khee eniris. "Vu vigilas tarde canokte, mea chefo."

"Yes, Khee. Pos un horo la fuzeo de Tero esas expektata abordor, e me volas vidor lo. Yes, me savas ke ol abordos for de unamil milii, se lia kalkuli esas korekta. Ultre la horizonto. Ma se ol abordos mem ye duopla disto, la fulguro del explozo atomala devus esar videbla. E me vartas de longe la unesma kontakto. Quankam nula Terano esos en ta fuzeo, lo esos tamen la unesma kontakto – por li. Komprenende nia esquadi telepatiala lektas lia pensi de yarcenti, ma – to esos la unesma kontakto materiala inter Marso e Tero."

Khee komforteskis sur un de la basa stuli. "Vera," il dicis. "Me ne sequis recenta raporti tre atenceme. Por quo li uzas un bombo atomala? Me savas ke li supozas ke nia planeto ne habitesas, ma tamen – "

"Li regardos la fulguro tra lia teleskopi lunala e facos – quon li nomizas lo? – analizo spektroskopala. To dicos a li plu multa kozi kam li savas nun (o pensas ke li savas – multo de lo esas eroroza) pri la atmosfero di nia planeto e la naturo di olua surfaco. Lo esas – nomizez lo pafo vidala, Khee. Li esos hike persone pos kelka opozi. E lore –"

Marso duris, vartante til ke Tero venez. To quo restas de Marso, nome – ca unika mikra urbo de cirkume nonacent enti. La civilizeso di Marso esis plu olda kam olta di Tero, ma ol esis un civilizeso mortanta. To

quo restis de ol esis: un urbo, nonacent personi. Li vartis til ke Tero kontaktez, pro un motivo egoista ed un motivo ne-egoista.

La civilizeso Marsala developesis tre difere de olta di Tero. Ol developis nula importanta savo di cienco fizikala, nula teknologio. Ma ol ya developis cienci sociala til ke esis ne un krimino, komprenende ne milito, sur Marso de kinadekamil yari. Ed ol developis plene cienco parapsikologiala* di mento, qua Tero jus komencis deskovrar.

Marso povis docar multo a Tero. Quale evitar krimino e milito del komenco. Ultre ta simpla aferi esis telepatio, telecinetikio*, empatio…

E Tero docos a ol, Marso esperas, ulo mem plu valoroza a Marso: quale, per cienco e teknologio – Marso ne povis developar oli nun (lo esis tro tarda), mem se ol havus speci di menti qua kapabligus la Marsani developar ta kozi – reparar e rehabilitar mortanta planeto, por ke altre mortanta raso povez vivar e multopleskar itere.

E ca nokto esis la nokto kande Tero facos suo unesma pafo vidala. Olua nexta pafo, fuzeo kontenanta Terani, o adminime un Terano, esos ye la nexta opozo, pos du yari terala, o cirkume quar yari marsala. Marsani savis to, pro ke lia esquadri telepatiala povis kaptar adminime kelka pensi di Terani, sata por savar lia plani. Desfortunoze, ye ta disto, esis nur konekto sinsala. Marso ne povis demandar Tero hastigar sua programo. O dicar a ciencisti de Tero la fakti pri la naturo e la atmosfero di Marso qua igus ta pafo preliminara kareebla.

Canokte Ry, la chefo (la tradukuro maxim proxima dil vorto Marsala) e Khee, sua helpisto administrala e amiko maxim proxima, sidadis e meditadis kune til ke la tempo esos proxima. Lore ili tostos la futuro – per drinkajo fondita ye mentolo, qua havis sama efekto ye Marsani kam alkoholo ye Terani – e klimos til la tekto dil edificio en qua ili sidabis. Ili regardos vers nordo, ube la fuzeo devos abordor. La steli brilis forte e sen cintilo tra la atmosfero.

En Observatorio nombro 1 sur la luno di Tero, Rog Everett, sua okulo an la okulalo dil teleskopo, dicis triumfe, “ibe ol explozis, Willie. E nun, tam balde kam la filmi esas revelita, ni savos to quo eventis sur ta olda planeto Marso.” Il erektis su – esis nulo altra por vidar nun – ed il e Willie Sanger solene presis la manuo la una di la altra. Esis okaziono historiala.

“Me esperas ke ol ne ocidez irgu. Irga Marsani, to esas. Rog, kad ol frapis exakte ye centro en Syrtis Major?”

“Tam proxime kam lo importas. Me aproximas ke ol esis fore de unamil milii, vers sudo. E to esas tre proxima ye pafo di kinadekamil milii. Willie, ka vu reale pensas ke existas Marsani?”

Willie pensis dum sekundo e lore dicis, “No.”

Il esis korekta.

